STEUNPUNT ADOPTIE VZW

RACISME BIJ GEADOPTEERDEN

VIJF GETUIGENISSEN
VAN VOLWASSEN GEADOPTEERDEN

HOE WAS HET VOOR JOU OM ALS PERSOON VAN KLEUR OP TE GROEIEN IN BELGIË ?

Vijf volwassen geadopteerden uit Rwanda, India, Indonesië, Haïti en China beantwoorden deze vraag.

Zij vertellen over hun ervaringen met racisme in België en de zoektocht naar hun identiteit.

Vijf belangrijke getuigenissen van Naomi, Sonda, Tomas, Jasmine en Joyce die we graag met jullie delen.

De getuigenissen verschenen in de loop van 2020 en 2021 op de website van Steunpunt Adoptie en werden samengevoegd tot deze verhalenbundel.

NAOMI

vertelt ...

IN DE KEMPEN BESEFTE IK PAS ECHT DAT IK EEN ZWARTE HUIDSKLEUR HAD

Ik was vier - officieus zes - toen ik in België aankwam. Zelf weet ik het niet meer zo goed, maar mijn moeder vertelde dat ik het uitschreeuwde van angst toen ik uit het vliegtuig stapte. Ik ben geboren in Rwanda en zag hier plots allemaal witte mensen. Dat kende ik niet. Na een tijdje werd ik het uiteraard gewoon. Ik werd omgeven door witte oma's, opa's, tantes, neven en nichten. Wij woonden in Borgerhout, dus op straat zag ik wel zwarte en Marokkaanse mensen. Op dat vlak heb ik geluk gehad, dat ik niet de enige zwarte persoon was.

Na vier jaar in Antwerpen zijn we verhuisd naar de Kempen. Daar besefte ik pas echt dat ik zwart was. In de supermarkt staarden mensen me aan alsof ik een attractie was. Dat had ik in Antwerpen nog nooit meegemaakt. Onze overburen adopteerden twee zwarte kindjes en het eerste wat ik dacht, was: ocharme die kindjes! Misschien was het voor hen anders: hun familie was daar geboren en getogen en zij kenden veel mensen. Wij waren de buitenbeentjes van 't stad en pasten



niet in de dorpsmentaliteit. Na vijf jaar zei ik tegen mijn mama dat ik het niet meer aankon en verhuisden we terug naar Antwerpen.

RACISME IN BELGIË IS EERDER SUBTIEL EN DAARDOOR MOEILIJK HARD TE MAKEN

In de jeugdbeweging en op school was er racisme, maar het was niet 'in-your-face'. Racisme in België is eerder subtiel. Ik noem het 'microracisme'. Het is moeilijk hard te maken. Zo kan ik mij herinneren dat ik in de jeugdbeweging eens niet mocht meespelen, omdat er zogezegd niet genoeg plaatsen waren, terwijl ze andere kinderen wel toelieten in de groep. Op school werd ik 'aap' genoemd of men maakte aapgeluidjes als ik voorbij kwam, maar dat was niet elke dag.

In het begin had ik niet door dat het racisme was. Ik voelde me er slecht door, maar deed alsof ik het niet hoorde. Of ik maakte mezelf wijs dat ik het me had ingebeeld. Dat heeft ook te maken met het feit dat mijn moeder niet geloofde dat racisme nog bestond. Ik hoor nog van andere adoptiekinderen dat hun ouders hen niet geloofden of zeiden dat het zo waarschijnlijk niet bedoeld was.

HET ZIT TOCH NIET ALLEMAAL TUSSEN MIJN OREN



Het heeft ervoor gezorgd dat ik heel veel emoties opkropte. Voor de buitenwereld leek het alsof alles altijd heel goed ging met mij. Ik was een sociaal kind dat met iedereen praatte, maar ik voelde me niet begrepen in mijn jeugd. Ik was altijd omgeven door mensen met een andere huidskleur dan ik en kende niemand die hetzelfde had en meemaakte. Ik voelde me vaak heel eenzaam, maar de buitenwereld zag dat niet. Tot nu.

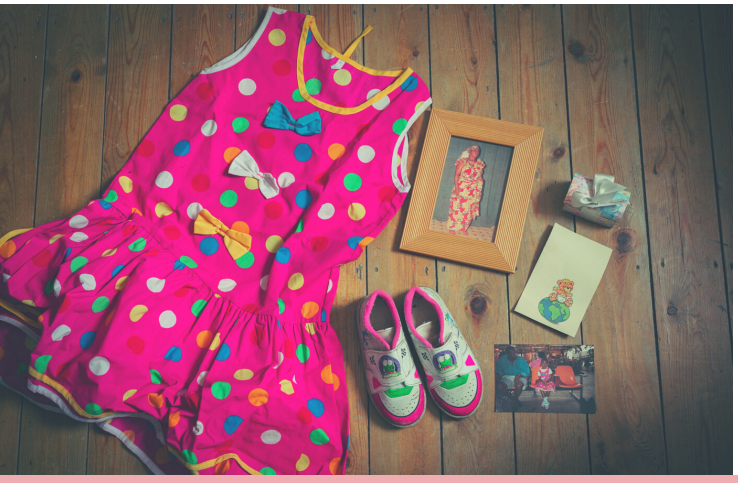
Het is pas nu dat ik steun gevonden heb, omdat ik meer zwarte vrienden heb. Geadopteerde en niet-geadopteerde vrienden. Zij ervoeren gelijkaardige dingen en zijn voor mij een bevestiging dat het toch niet allemaal tussen mijn oren zit. Dat doet veel.

Met mijn witte vrienden praat ik er minder over. Ze kunnen wel een luisterend oor zijn, maar adviezen of ervaringen delen gaat niet. Ik wil ook niet dat ze me iets kwalijk nemen. Soms zegt of doet één persoon één keer iets racistisch. Dat wil ik kunnen delen zonder dat ik daarmee bedoel dat alle mensen zo zijn en ze zich aangevallen voelen.

IK MERK DAT MIJN ADOPTIE ME VOORDEEL OPLEVERT EN DAT WIL IK NIET

Huren is altijd een gedoe. Ik kreeg al vragen zoals: “Met hoeveel man ga je hier wonen?”, terwijl ik een 1-slaapkamer appartement bezocht. Tegenwoordig neem ik steeds een witte vriend of vriendin mee, want anders krijg ik het niet. Via de telefoon horen mensen niet dat ik zwart bent, dus bij een ontmoeting zie ik vaak verbazing. Ofwel voelen ze zich beetgenomen ofwel zijn ze positief verwonderd en volgt het zinnetje: “Jij praat zo mooi Nederlands?” Dat zinnetje kan ik niet meer uitstaan. Eerder wilde ik iets huren in Brussel en de verhuurster begreep niet waarom ik niet goed Frans sprak. Zwarte mensen spreken toch allemaal Frans?

Een vriendin zei dat ik had moeten zeggen dat ik geadopteerd was, want dan had ze het begrepen. Maar wat begreep ze dan? Dat ik Belgisch was, dat ik goed opgevoed was, dat ik de taal ken …? Dat is hetzelfde als wit privilege. Het is adoptieprivilege: je gebruikt je adoptie om ergens binnen te geraken en dat wil ik niet. Witte mensen gebruiken onbewust witte privileges. Als ik dat aan hen wil duidelijk maken, moet ik eerlijk zijn en dat niet zelf gebruiken met mijn adoptie. Ik zeg dus nooit spontaan dat ik geadopteerd ben. Als ze het vragen, vertel ik het uiteraard. Ik schaam me er niet voor, maar ik zou niet weten waarom ik het spontaan zou zeggen. Het maakt geen deel uit van mijn identiteit. Het is mijn gezinssituatie, maar het is niet wie ik ben.



ALS WE HET OPLOSSEN VOOR ZWARTE MENSEN, RAAKT HET OPGELOST VOOR ALLE ANDEREN

Ik ben heel graag in Brussel, omdat ik het multiculturele er heel hard voel. Mensen van verschillende groepen en nationaliteiten komen er bij elkaar, gaan naar dezelfde cafés. Veel meer dan bijvoorbeeld in Antwerpen. Ik ben dan ook naar de Black Lives Matter manifestatie in Brussel gegaan. Door corona was dat met een dubbel gevoel, maar ik vond het wel belangrijk om aanwezig te zijn.

Door de BLM-beweging in de Verenigde Staten beseften zwarte mensen over heel de wereld dat het misschien ook tijd was om voor hun rechten op te komen in het land waar zij wonen. Wat die rechten zijn, is verschillend van land tot land. Uiteraard is elk mensenleven belangrijk. Polen, Marokkanen, Cubanen … Zij ondervinden allemaal hetzelfde probleem op de huurmarkt. Als we dit probleem oplossen voor zwarte mensen, raakt dit ook opgelost voor alle anderen.

NEEM DE EMOTIES VAN JE KIND SERIEUS, ONGEACHT OF HET OM RACISME GAAT OF NIET.

Tegen mijn jongere zelf zou ik zeggen: praat erover en negeer die emoties niet. Wat je voelt, is echt. Het is ook belangrijk dat adoptieouders dat erkennen. Als er iets mis is, gaat een kind naar diegene die hij vertrouwt en waar hij zich veilig voelt. Dat zijn de ouders. Als zij het kind vervolgens niet geloven of serieus nemen, dan riskeer je dat het kind het aan niemand meer vertelt. Degenen die naar jou zouden moeten luisteren, doen het tenslotte niet. Neem de emoties van je kind dus serieus, ongeacht of je vindt dat het om racisme gaat of niet.

Ik probeer mijn hoofd recht te houden en er sterker uit te komen, maar eigenlijk wil ik niet sterker worden. Als ik sterker word, dan wil ik van iets anders sterker worden, niet van racisme. In 2017 ben ik 'Shake The Frame' gestart. Dat zat al langer in mijn hoofd. Ik interview er artiesten en ondernemers van de Afrikaanse diaspora in Europa. De Verenigde Staten hebben Beyoncé. Welk talent hebben wij? Ondertussen besef ik dat ik evenveel recht heb om in een ruimte te staan en dat mijn stem ook belangrijk is. Dat lijkt logisch, maar het heeft toch lang geduurd om dat te beseffen.

SONDA

vertelt ...



IK MOCHT NOOIT PRINSES ZIJN, WANT ER WAS GEEN BRUINE PRINSES

Toen ik tien maanden oud was, werd ik geadopteerd uit India. Ik groeide op in de Kempen. Al vanaf de kleuterklas besefte ik dat ik door mijn huidskleur anders was. Ik was het enige bruine kindje en andere kindjes vroegen of mijn kleur eraf zou gaan als ze erover wreven. We speelden Disneyfilms na en ik mocht nooit de prinses zijn, want er was geen bruine prinses. Een tijdlang geloofde mijn neef niet dat wij familie waren, ook al zaten we elke zondag bij dezelfde oma.

In de lagere school werd ik heel erg gepest. Ik vond geen steun bij leerkrachten. Toen ik in het eerste leerjaar aan mijn leerkracht vertelde dat ze mij pestten, antwoordde die: "Je mag niet klikken." In het vijfde leerjaar zei mijn leerkracht tijdens een les WO: "Als Vlaams Blok aan de macht komt, dan vlieg jij terug naar je land, want zo zijn die." Ik was daar toen zo van aangedaan. Ik begon heel hard te wenen, maar mijn leerkracht zei dat het enkel een feit was en ik dus niet flauw moest doen.

Ik was een verlegen type, maar mijn ervaringen op de lagere school maakten dat ik in het middelbaar nog stiller was en minder mensen rondom mij had. Door mijn Indische genen begon ik al jong te puberen. Mijn ouders maakten zich daarover ongerust. Was dat wel normaal? Dat kwam er nog eens bij. Ik voelde me een freak.

IK HAD IEMAND NODIG DIE VERTELDE DAT MIJN GEVOELENS NIET ONTERECHT WAREN

Ik wist niet bij wie ik terecht kon als ik racistische opmerkingen kreeg. Ouders en vrienden zijn de eerste logische stap, maar zij snapten dat niet goed. Ik kreeg de reactie dat het

tussen mijn oren zat en dat ik het waarschijnlijk fout begreep. Of ik kreeg het advies dat ik niet flauw moest doen en het me niet moest aantrekken. Dat hielp niet. Als er nu iets in de actualiteit komt, vraagt mijn papa soms of het echt zo erg is. Ik kan er met hem over praten, maar voor mij komt die vraag veel te laat.

Uiteindelijk heb ik die gevoelens opgekropt. Ik las veel en ging heel graag naar de muziekschool. Daar kon ik ontsnappen. Maar wat ik nodig had, was iemand die het begreep, die vertelde dat mijn gevoelens niet onterecht waren en erkende dat er een probleem was waar we iets aan moesten doen. Lotgenoten had ik niet. Mijn zus was geadopteerd, maar had een lichtere huidskleur en liet zich niet doen. Ook de andere geadopteerden met wie ik naar België kwam, hadden minder met racisme te maken. Zij woonden dichter bij grotere steden, waar meer nationaliteiten samenkomen. Toen we jonger waren, gingen we af en toe naar adoptiedagen, maar ik vroeg dan niet: "Hey, word jij ook gepest op school?" Tegenwoordig kan je door sociale media gemakkelijker contact leggen met anderen, maar dat was er toen niet.

HET HOGER ONDERWIJS WAS VOOR MIJ EEN NIEUWE START

Ik ging Verpleegkunde studeren in een stad waar niemand mij kende. Op kot was de sfeer leuk en gezellig. Het hoger onderwijs was voor mij een nieuwe start. Ik bleef wel het gevoel hebben dat ik drie keer meer moeite moest doen dan iemand anders om iets te bereiken.

We deden eens een groepswerk met zes en ik was als enige gebuisd, terwijl de anderen erdoor waren met goede punten. Dat begreep ik niet. Ooit kreeg ik tijdens een stage de opmerking dat ik meer initiatief moest nemen. Achteraf had de andere student die constant stond te babbelen een keigoed stageverslag, terwijl ik er amper door was. Ik vond dat zo oneerlijk, maar kon er weinig aan doen. Mijn docenten en medestudenten waren wit. Zij zagen het niet of wilden het niet zien. Er was niemand die zei: “Ik weet vanwaar het komt, ik weet hoe je behandeld wordt.” Dus ik bleef alleen met die gevoelens achter.

IK VIND NIET DAT IK ME MOET BEWIJZEN, MAAR IK KREEG ZELFS DE KANS NIET

Als er patiënten zijn die niet goed Nederlands spreken of uit een ander land komen, vragen collega’s soms of ik het van hen wil overnemen. Ik merk inderdaad dat zo’n patiënten sneller contact zoeken met mij, omdat ze ergens een gelijke zien, maar het is niet dat ik hen beter kan helpen dan een collega. Ik spreek de taal en ken de cultuur ook niet.

Anderzijds zijn er patiënten die juist niet willen dat ik hen verzorg. Ik had een leidinggevende die zei: “Sorry meneer, dat is het volk dat we

hebben, dus als je niet behandeld wil worden door haar, dan heb je pech." Maar ik heb ook al een leiding-gevende gehad die zei dat ik dat moest begrijpen en de planning omgooide. Ik vind niet dat ik me moet bewijzen, maar ik kreeg zelfs de kans niet. Een andere leiding-gevende gaf de opmerking dat ik traag werkte en dat dat waar-schijnlijk aan 'mijn soort' lag. Dat ik het belangrijk vond dat mensen de kans kregen om hun verhaal te doen, telde niet. Het is frustrerend als de mensen voor wie je werkt niet voor je opkomen.



HET ZIJN KLEINE DINGEN, MAAR NA EEN TIJDJE WORDT HET FRUSTREREND

Vaak is racisme niet zo opvallend. Het is subtiel. In de winkel spreken ze me aan in het Engels of ze houden me strenger in de gaten opdat ik niets steel. Soms geloven ze maar met moeite dat ik Belg ben. Toen ik bij de dokter was, moest ik mijn achternaam zeggen en had de dokter er een Afrikaanse naam van gemaakt. Toen mijn petekind gedoopt werd en ik mijn naam in het boek van de Kerk schreef, vroeg de deken: "Is dat juist geschreven?" Toen ik bloed doneerde bij het Rode Kruis ging men er direct van uit dat ik tbc had gehad. Dat zijn kleine dingen, maar na een tijdje wordt het frustrerend.

Je moet soms heel veel extra verantwoording afleggen. Niet alleen ik, ook mijn ouders. In het middelbaar had ik mijn voet omgeslagen en ging ik met mijn papa naar het ziekenhuis. Daar namen ze aan dat hij mijn man was. Toen ik naar een appartement ging kijken, was papa meegegaan en dacht de makelaar ook dat wij getrouwd waren. Ergens is dat grappig, maar ergens is dat ook erg. Ook voor mijn papa.

In het postkantoor hangt momenteel een papier waarop staat dat er door corona maximum drie personen binnen mogen. Het is een donkere deur, dus je ziet niet goed hoeveel mensen er al binnen zijn. Enkele weken geleden kwam ik binnen en riep men direct: "Heb je niet leren lezen? Je mag maar met drie personen binnen!" Tegen de mensen dia na mij binnenkwamen, werd dat op een normale manier gezegd. In zo'n situaties probeer ik vriendelijk te blijven, maar het voelt zo oneerlijk en onrechtvaardig aan.

DOOR MIJN VERLEDEN STA IK MEER OPEN VOOR ANDERE MENSEN EN CULTUREN

Mijn verleden heeft mij sterk gevormd tot wie ik nu ben. Het heeft

mij onzeker en voorzichtig gemaakt, ik heb wat sociale angst gekregen. Ergens heb ik in mijn hoofd geprogrammeerd dat mijn huidskleur het eerste is dat iedereen ziet en dat men die afkeurt. In de winkel zal ik geen hulp vragen als ik iets niet vind, omdat ik bang ben dat ze het op mijn huidskleur steken. Ik geef niet graag presentaties, want ik denk constant dat ze alleen maar mijn kleur zien. Ik probeer ervoor te zorgen dat men niets slecht kan denken over mij, omdat ze dan misschien veralgemenen naar iedereen met Indische roots.

Toch is het zeker niet allemaal negatief. Door mijn verleden sta ik meer open voor andere mensen en culturen. Ik weet nu dat ik mijn verhaal mag doen en dat mijn gevoelens van onrechtvaardigheid niet onterecht waren. Dertig jaar lang heb ik mijn gevoelens opgekropt, dus het is logisch dat het tijd kost om alles te verwerken. Ik werk eraan en onder-tussen kan ik zeggen dat ik trots ben op mijn roots.

TOMAS

vertelt ...

"PAS OP JONGENS! EEN KLEIN MEISJE ... EN EEN CHINEES"



Enkele jaren geleden wandelde ik met mijn dochter van drie naar de auto toen er een peloton amateurwielrenners naderde. De kopman wilde zijn ploegmakkers waarschuwen voor het potentiële gevaar en riep: “Pas op jongens! Een klein meisje … en een Chinees.” Enkelen van zijn ploegmaats begonnen zachtjes te grinniken. Ik stond perplex.

Deze gebeurtenis dateert uit 2012 of 2013, maar is me bijgebleven. Naar aanleiding van de ontwikkelingen in de VS pende ik het neer in een Facebookpost. Voorheen vertelde ik het soms aan vrienden als een voorbeeld van racisme, hetzij in een zeer lichte, waarschijnlijk onbewuste vorm, maar meestal sprak ik me er niet over uit. Het was iets waar ik mee moest omgaan. Nu voel ik daarin meer verantwoordelijkheid. Schrijven werkt bevrijdend, het delen met anderen is dat stukje verantwoordelijkheid opnemen. Waar ik vroeger dacht dat niemand geïnteresseerd was in dat verhaal, leeft het nu in de maatschappij.

IK WAS ‘DE GOEDE BRUINE’ EN DAT WAS EEN GERUSTSTELLING

Over het algemeen heb ik weinig last gehad van racisme. Het heeft mijn leven niet heel hard bepaald. Het heeft mijn leven enkel bepaald in de zin dat ik als kind probeerde om vooral niet op te vallen. Ik wilde deel zijn van de maatschappij, me zoveel mogelijk conformeren. Vaak werd ik bestempeld als ‘de goede bruine’ en ergens vond ik dat een geruststelling. Als adoptiekind heb je eigenlijk geen andere keuze dan te aligneren. De witte maatschappij is je maatschappij. Je kent niets anders. Ik was twee maanden oud toen mijn ouders me uit Indonesië adopteerden. Daarom is het des te pijnlijker als je bestempeld wordt als

‘niet van hier’. Het puur benoemen komt dan al vrij hard aan, zeker als kind.

Op de lagere school was ik geliefd. Ik voelde me aanvaard. Enkel op de eerste dag noemden ze mij ‘milky way’. Eén kindje nam het voor me op en zei dat zijn ouders hem geleerd hadden om diversiteit te omarmen. Het zal niet in die bewoordingen zijn geweest (lacht), maar sindsdien heb ik geen opmerkingen meer gekregen. Erbuiten wel, maar dat was nooit overheersend.

ONRECHTVAARDIG, MAAR IK GING ER NIET TEGENIN

Racisme staat los van waar je je bevindt in de maatschappij. Ik groeide op in Willebroek waar veel Noord-Afrikaanse jongeren wonen. Zij bestempelden mij vaak als ‘Chinees’ in de speeltuin en wilden dan vechten. Ik vond het heel vreemd dat ze mij viseerden, terwijl ze zelf geen witte huidskleur hadden. Toen ik in het middelbaar naar een eliteschool in Antwerpen ging, dacht ik dat daar geen racisme zou zijn. Dat bleek een teleurstelling (lacht).

Ik wou gezien worden als een grappig of sociaal persoon, maar werd bestempeld op basis van mijn huidskleur. Best onrechtvaardig, maar ik ging er nooit tegenin. Ik negeerde het en dan verdween het ook weer vrij snel. Ik wou geen aandacht op mezelf of het gegeven trekken. Zo weinig mogelijk opvallen was mijn overlevingsstrategie tot mijn achttien à negentien jaar, misschien zelfs nog iets langer. Als men dan toch iets zei, wou ik het vooral niet horen.

Actief hulp of steun zoeken deed ik niet. Ik hield het voor mezelf. Thuis werd er niet vaak over gesproken. In deze tijdsgeest wordt er waarschijnlijk anders mee omgegaan: de naïviteit is er wat uit. Mijn kinderen zijn van gemengde afkomst en bij hen kaart ik het proactief aan. Hoe is het? Word je aangesproken op je huidskleur? Ze hebben er voorlopig weinig last van, maar ik stel de vragen wel. Waarschijnlijk zullen ze er nog mee geconfronteerd worden en dan is het belangrijk dat ze weten hoe ze ermee kunnen omgaan, dat ze er met mij over kunnen praten.



DOOR TE REIZEN NAAR AZIË BEGRIJP IK MEZELF BETER

Dankzij mijn job heb ik de mogelijkheid om af en toe naar Azië te gaan. Door die reizen begrijp ik bepaalde

zaken over mezelf beter. In de psychologie is er het nature-nurture debat: wat is het belangrijkst? Tot voor kort was ik een grote believer in nurture: je kan alles verklaren vanuit je opvoeding en de plaats waar je opgroeit. Door te reizen besef ik dat nature ook een belangrijke factor is. Ik herken eigenschappen van mezelf in mensen uit Azië die ik niet zo goed kan plaatsen in deze maatschappij. Zo ben ik heel optimistisch ingesteld, een eigenschap die ik herken bij veel mensen daar, maar minder hier. Hier klaagt men veel (lacht). Wat ook opvalt, is dat het sneller klikt met collega's uit Azië. Welke rol heeft het genetische daarin? Ik voel dat er potentieel is om dat nature gedeelte verder te ontdekken, maar het is geen grote nood. Ik ervaar het eerder als iets leuk, iets ongedwongen.



Ooit wil ik misschien wat langer in Indonesië of Azië verblijven. Ik ben nieuwsgierig, wat ook een typische eigenschap is van Indonesiërs. Toen ik voor het eerst terugging naar Jakarta, werd ik overstelpt met vragen. Ik liep met een blonde vrouw - mijn echtgenote - naast mij en ze vroegen vanwaar ik kwam. Ze hadden ook medelijden met mij, omdat ik geadopteerd was, terwijl ik heel gelukkig was en me bevoorrecht voelde. Zij snapten dat niet, want zij zagen het als losgerukt worden van je familie. Familie is heel belangrijk voor hen. Dat is voor hen waarschijnlijk het ergste wat er kan zijn. Ik herken dat wel: het klinkt cliché, maar mijn gezin staat op de eerste plaats.

IK BEN 'DIE INDONESIËR' EN DAT IS OKÉ

De laatste zeven jaar heb ik mijn huidskleur eerder als een voordeel dan nadeel ervaren. Dat heeft veel te maken met mezelf aanvaarden en de toegevoegde waarde zien van mijn 'hybride' afkomst. In zaken-relaties herinnert men mij zich sneller. Ik val op zonder ik daarvoor iets moet doen. "Dat is die Indonesiër", zeggen ze. Vroeger zou ik misschien ondersteboven zijn geweest als ze mij zo noemden, maar nu vind ik dat helemaal oké. In het bedrijfsleven is het goed dat mensen je kennen en je visibel bent. Ook in het boerendorp waar ik woon, herkennen ze me gemakkelijker. In het begin kijken ze misschien op als ik ergens kom, maar de volgende keer knopen ze al snel een gesprek aan.

Door naar Indonesië te gaan, dingen over mezelf te ontdekken en op professioneel vlak te zien wat voor toegevoegde waarde mijn hybride samenstelling heeft, besef ik dat ik niets moet verstoppen. Ik ben nu trots op mijn afkomst, terwijl ik daarover als kind eerder beschaamd was.

Ik ben in een heel goed gezin opgegroeid en heb nooit de behoefte gehad om mijn familieleden op te zoeken. Als je daar wel mee worstelt, kan ik me inbeelden dat het moeilijker is om je hier thuis te voelen. Toch hoop ik dat andere geadopteerden ook de toegevoegde waarde van hun hybride afkomst leren zien. Want als je dat eenmaal beseft, hoef je je er niet meer voor te verstoppen. Dan ben je gewoon wie je bent en leer je jezelf aanvaarden.

JASMINE

vertelt ...

IK HAD DE WESTERSE MENTALITEIT, MAAR TOCH ZAG MEN MIJ ALS VERSCHILLEND

Ik was vijf toen mijn ouders me in 1995 adopteerden uit Haïti. Opgroeien deed ik in een dorp in de buurt van Brugge. Wij waren de enige bruine kinderen in onze wijk, maar men zag ons wel als de kinderen van witte personen. Er werd dus weinig over gezegd. Ook op school waren we de enigen, maar het was een redelijk alternatieve Freinet school waar we weinig opmerkingen kregen. Toch had ik nooit het gevoel dat ik er volledig bij hoorde. Erbuiten kregen we wel opmerkingen en die kwetsten. Kinderen kwamen ongevraagd aan je haar en zetten het recht, omdat ze het grappig vonden dat ons haar bleef staan. Als je 'nee' zei, luisterden ze niet en lachten ze nog meer, wat wel vervelend was.

Ik kon dat moeilijk plaatsen. Ik vond dat men mij moest zien als een witte persoon, want ik was door witte mensen opgevoed. Ik had de westerse mentaliteit, maar toch zag men mij als verschillend. Ik kon dus nooit goed genoeg zijn. Bovenop het feit dat ik geadopteerd was en er niet zelf voor gekozen had om hier te zijn, ontving ik die reacties. Dat deed pijn.

Grotendeels heb ik het op mijn eentje verwerkt. Als ik erover sprak met vrienden of familie, dan kreeg ik reacties zoals "Ben je daar weer met je Calimero gehalte?" of "Iedereen maakt wel wat mee." Ik had enkel witte mensen rondom mij en zij begrepen het niet. Na een tijdje vertelde ik het niet meer. Ik dacht dat ik overdreef en me te veel aanstelde. In de periode rond Sinterklaas kon ik bij niemand terecht over de reacties die ik kreeg.

Op mijn adoptieouders kon ik niet steunen. Er was geen ruimte voor onze echte emoties. Zij wilden dat ook niet zien, denk ik. Als ik vroeger naar een nieuwe stageplaats ging, nam ik mijn mama mee zodat men wist dat ik een witte achtergrond had en ze mij niet beoordeelden op mijn huidskleur. Mijn mama maakte dan opmerkingen zoals: "Zet er maar poer achter, want het is een Afrikaan en dat zijn trage mensen." Ze hield er geen rekening mee dat dit kwetsend was. Dat zijn geen leuke herinneringen, omdat ik zo nog meer moest bewijzen dat ik anders was dan dat zij Afrikanen beschreef. Wat mij onzekerheid en stress bezorgde.

HEEL MIJN LEVEN DRAAIDE OM BEWIJZEN DAT IK HET RECHT HEB OM HIER TE ZIJN

Ik probeerde er zoveel mogelijk bij te horen en gedroeg mij daarom zo ‘wit’ mogelijk. Ik deed dat door hard te studeren en werken, maar ook door bijvoorbeeld in het plaatselijk dialect te spreken. Ik wou niet dat ze me zagen als ‘een van die mensen.' Ik deed altijd mijn best om anderen tevreden te stellen. Heel mijn leven draaide om bewijzen dat ik het recht heb om hier te zijn.

Tegelijkertijd legde ik me erbij neer dat die onwetendheid in de maatschappij er altijd zal zijn en dat ik mij zal moeten blijven bewijzen. Ik hield me voor dat ik de sterke was, want ondanks de pogingen van de maatschappij kon men mij niet klein krijgen.

SOMMIGE DINGEN MIS IK VOOR MEZELF, MAAR DOOR MIJN VRIENDEN KAN IK DAAR VAN MEEGENIETEN

Op mijn zeventien à achttien jaar startte ik de zoektocht naar mijn identiteit. Ik begon naar feestjes te gaan waar er zwarte mensen waren, maakte zwarte vriendinnen en bracht tijd door met hun families. Ik leerde een andere kant van mezelf kennen, er werd een soort rust en nieuwsgierigheid in mij wakker.

Dat ik niet helemaal bij de zwarte noch witte bevolking hoor, vind ik moeilijk. Ik ga regelmatig naar de Matongéwijk in Brussel om mijn haar te laten doen. Ik voel me dan eventjes een van hen en het doet me deugd om niet op te vallen of eruit te springen in de massa. Anderzijds voelt het soms onwennig: ik denk dat je altijd zal blijven zien dat ik geen echte Afrikaanse ben.

Onlangs voelde ik me niet zo goed. Ik vond het jammer dat ik op dat moment geen Afrikaanse moeder had die lekker voor me kon koken. Ik zette dat op Facebook en toen heeft een vriend aan zijn mama gevraagd of zij wou koken voor mij. Hij is dan Afrikaans eten komen brengen. Dat zijn dingen die ik in het echte leven voor mezelf mis, maar door mijn Afrikaanse vrienden kan ik daar ook van meegenieten.

ALS IK PRAAT, DAN IS HET VANUIT MIJN STANDPUNT ALS GEADOPTEERDE

Door Black Lives Matter komen er zaken naar boven die ik altijd al wist, maar waar ik me bij had neergelegd. Het is moeilijk voor mij om een evenwicht te vinden in al die uitgesproken meningen. Als geadopteerde heb ik het gevoel dat ik ertussen sta. Aan de ene kant heb ik zwarte vrienden die dingen opeisen waar ik niet kan achterstaan. Aan de andere kant heb ik witte vrienden die zeggen dat ze het beu zijn om als racist bestempeld te worden, terwijl er hier wel heel veel verborgen racisme is.

Als ik praat, dan is het vanuit mijn standpunt als geadopteerde. Twee jaar geleden nam ik mijn mama mee om dit huis te kunnen huren. Voor mij was dat standaard: ik kan mijn ‘half-

witte privilege' gebruiken, maar dat zou niet nodig mogen zijn. In mijn ogen is BLM een oproep aan witte personen om zwarte personen te steunen, niet om witte personen te verwijten. Racisme komt deels voort uit onwetendheid: mensen zijn zich niet bewust dat ze anderen kwetsen. Daarom is educatie belangrijk. De meeste mensen staan er niet bij stil dat ze witte privileges hebben. Dat mag gezegd worden, maar je moet beleefd blijven.

In december wandelde er een gezin met kleine kindjes in mijn straat. De papa zei tegen zijn kindje: "Ik zie, ik zie wat jij niet ziet." En dat kindje keek naar mij en riep: "Zwarte piet!" Ze passeerden mij zonder hun excuses aan te bieden of iets te zeggen. Dat vond ik wel erg. Dat kindje kan er niets aan doen dat zij zwarte piet associeert met zwarte mensen, maar als ouders zeggen dat zwarte mensen zich niet aangesproken moeten voelen als het om zwarte piet gaat, dan moeten ze hun kinderen het juiste aanleren, hen verbeteren en het niet gewoon zo laten. Onze kinderen, de nieuwe generatie, moeten er juist mee omgaan. Daar begint educatie.

IK MAAK RACISME MEE, MAAR BESEF HET VAAK NIET

Ik omring mij zoveel mogelijk met mensen die mij graag hebben. Op mijn werk is dat soms moeilijker. Mijn collega's maakten eens een heel erge opmerking over een Marokkaanse collega. Het ging erover dat die persoon beter terugkeerde naar zijn land. Ik zat erbij, maar ze stonden er niet bij stil dat ik ook een buitenlandse ben. Ik ben geadopteerd en praat vloeiend Nederlands, dus ze zeggen zo'n dingen minder snel over mij door mijn halfwit privilege.

Echt racisme tegenover mezelf heb ik al lang niet meer ondervonden. Ofwel merk ik het niet op, dat kan ook. Laatst ging ik opdienen en een meneer vroeg vanwaar ik geadopteerd was. Ik vroeg hoe hij wist dat ik geadopteerd was en hij antwoordde: "Omdat je zo vriendelijk bent." Eigenlijk is dat ongepast, want wat bedoelt hij daarmee? Dat zwarte personen doorgaans niet vriendelijk zijn? Op dat moment heb ik dat niet door. Een meneertje waar ik goed mee overeen kom, zei eens: "Als iedereen zo lief is als jou, mag iedereen wel zwart zijn!" Ik antwoordde dat ik dat heel lief vond van hem. Pas achteraf stond ik erbij stil dat het een racistische opmerking was. Iedereen heeft zijn eigen karakter. Zwart of wit, dat doet er niet toe.

Ik weet dat men het niet slecht bedoelt, maar het wordt wel gezegd. Dus eigenlijk maak ik racisme mee, alleen besef ik het vaak niet. Dat doet me soms twijfelen aan mezelf. Ik heb me zodanig neergelegd bij de denkwijze van witte mensen dat ik het niet meer ervaar als racisme. Het is een mindfuck tegenover mezelf. Dat werkte, tot BLM kwam. Nu sta ik er meer bij stil en dat is soms pijnlijk.

DE BANGHEID HAD IK WAT MEER MOETEN LOSLATEN

Soms voel ik me sterker door hetgeen ik heb meegemaakt. Anderzijds heeft het me heel klein gemaakt. Ik sta niet zo sterk in mijn schoenen. Ik wrong me altijd in bochten om te bewijzen dat ik een goede, zwarte persoon was en dat ik het recht had om hier te zijn. Het blijft een twijfel of die drang om mezelf te bewijzen mijn karakter is of omdat ik zo gevormd ben door mijn opvoeding, ouders, huidskleur of maatschappij.

Ik leefde constant in de angst om niet aanvaard en teruggestuurd te worden. Die bangheid had ik wat meer moeten loslaten. Het heeft me weinig gebracht. Pas nu besef ik dat ik als bruin persoon ook recht heb op een mening en niet bang hoef te zijn om veroordeeld te worden.

IK WIL ME NIET MEER VERSCHUILEN ACHTER MIJN ADOPTIE

Weet je welke bedenking ik me maakte? Als ik mezelf moet voorstellen, vertel ik - net zoals de meeste geadopteerden - dat ik geadopteerd ben. Het zegt niets over wie ik écht ben, maar toch zeg ik het altijd. Het herinnert me eraan dat het een belangrijk deel is van mijn bestaan. Maar eigenlijk wil ik me niet meer verschuilen achter mijn adoptie. Mensen zijn gerustgesteld als ik zeg dat ik geadopteerd ben en dus witte ouders heb, maar ze moeten me gewoon zien hoe dat ik ben. En dat begint bij mezelf. Ik kan niemand forceren mij te zien zoals ik ben als ik het zelf niet doe.

JOYCE

vertelt ...

IK KROPTE VEEL DINGEN OP EN BOUWDE EEN SOORT VAN MUUR RONDOM MIJ

In 1996 werd ik geadopteerd uit China. Ik kwam terecht in een gezin met een mama, papa en een oudere broer die ook geadopteerd was en groeide op in een dorp waar je de personen van kleur op één hand kon tellen. Als kind ging ik naar enkele bijeenkomsten van de adoptie-groepen van mijn broer en mezelf, maar deze vond ik steeds wat onwennig.

Ik groeide op in een witte omgeving waar racisme sterk aanwezig was. Als kind kende ik de concepten ‘racisme’ en ‘discriminatie’ natuurlijk niet. Ik ervoer het wel, maar ik kon het niet onder woorden brengen. Op de momenten dat ik racisme ervoer, zei ik er eigenlijk nooit iets over, ook al deed het wel pijn. Van jongs af aan wist ik dat ik anders was. Er was niemand in mijn omgeving die op mij leek of mij echt volledig begreep, dus ik kropte veel dingen op en bouwde een soort van muur rondom mij. Als kind hield ik wel een dagboek bij. Als iets me dwarszat, schreef ik het neer. Na het neerschrijven ervan kon ik weer doorgaan met het leven. Ook bidden bracht me tot rust, waarschijnlijk omdat ik daarbij het gevoel had verbonden te zijn met iets of iemand. Doorheen de jaren ben ik dat gevoel van verbondenheid met het katholicisme wel wat verloren (lacht). Momenteel vind ik vooral rust door meditatie en door te sporten.

IK WAS NOG JONG EN WERD GECONFRONTEERD MET SITUATIES WAARMEE IK EIGENLIJK NIET GECONFRONTEERD ZOU MOETEN WORDEN

Toen ik zes jaar was, kreeg ik regelmatig opmerkingen zoals ‘Je ouders wilden je niet, daarom hebben ze je afgestaan’ of ‘Dat zijn niet je echte ouders, dat weet je toch?’. Ondanks de tranen me soms in de ogen sprongen, kwam ik totaal niet voor mezelf op. Als kind hoorde ik veel, maar ik deed meestal alsof ik het niet hoorde. Slikken en negeren was mijn reactie, een soort van overlevingsmechanisme. Ik was nog jong en werd geconfronteerd met situaties waarmee ik eigenlijk niet geconfronteerd zou moeten worden. Ik was verbaal niet sterk genoeg en stond niet sterk genoeg in mijn schoenen om te antwoorden. Ik wist eigenlijk ook niet wat zeggen, want

ik vroeg me zelf af waarom ik was afgestaan. Als kind werd ik getraumatiseerd door zo'n gebeurtenissen, anders zou ik ze me vandaag ook niet zo gedetailleerd herinneren.

Toen ik in het vijfde middelbaar van school veranderde, realiseerde ik me pas hoe racistisch mijn omgeving was. Er gingen roddels rond dat mijn ouders een Chinees restaurant hadden. Ik zei er toen niet veel over, omdat ik anders moest uitleggen dat ik geadopteerd was. Doordat ze me op school als 'Chinees' behandelden, stelde ik mezelf ook steeds vaker de vraag of ik wel Chinees was, want ik kende niets van 'Chinees zijn'. Daarom begon ik meer op te zoeken over China en nam ik de documenten die mijn ouders van mijn adoptie hadden bewaard grondiger door. Ik was in mijn laatste jaren van het middelbaar voornamelijk bezig met het zoeken naar mijn identiteit. Ook de opmerkingen van Aziaten zelf maakten mij onzeker. Zij vroegen of ik Thais, Vietnamees of Filipijns was, omdat ik op hen leek. Was ik dus wel Chinees?

SINDS DEZE REIS HEB IK MIJN UITERLIJK AANVAARD EN BESEF IK DAT DE NORMEN EN SCHOONHEIDSIDEALEN IN BELGIË RELATIEF ZIJN

Als kind was ik heel onzeker over mezelf en mijn uiterlijk door al de negatieve opmerkingen over mijn ogen, neus, lengte, huidskleur, etc. Opgroeien in een omgeving waar je niet voldoet aan de norm maakte mij onzeker. Ook het feit dat ik nog nooit iemand had gezien die op me leek, had een grote invloed op mijn onzekerheid. Ik vond het 'normaal' om constant omringd te zijn door witte personen, ook op vlak van representatie in de media. Daarom zocht ik ook bewust meer entertainment op via YouTube, o.a. kanalen zoals Wong Fu Productions, KevJumba en Nigahiga. Ik voelde me meer verbonden met Aziaat-Amerikanen, omdat zij zich in diezelfde 'in-between zone' positioneerden. Via YouTube kwam ik ook in contact met Chinese en Koreaanse muziek. Artiesten zoals Jay Chou, Jolin Tsai en Taeyang (BIGBANG) vond ik leuker om naar te luisteren dan de muziek die hier op de radio kwam. YouTube was dus echt wel mijn figuurlijke ontsnapping (lacht).

Daarnaast wordt er - onterecht - bij meisjes, en bij vrouwen in het algemeen, veel gefocust op hoe je eruitziet, wat je aandoet, hoe je je gedraagt en wat je zegt. Ik spiegelde me enorm aan de schoonheidsidealen van hier met als gevolg dat ik niet geloofde dat ik 'echt mooi' kon zijn. Alleen voor 'een Chinees' was ik mooi, want dat was het 'compliment' dat ik vaak kreeg. Ik liet ook regelmatig mijn haar in een lichtere kleur verven, omdat ik me daardoor meer zelfzeker en geaccepteerd voelde. Bij vragen over uiterlijk en make-up vond ik vooral antwoorden op YouTube door Aziaat-Amerikanen zoals Michelle Phan, Jen Chae en Weylie Hoang te volgen.

Op mijn zeventiende bezocht ik voor het eerst mijn geboorteland. We reisden met de rugzak doorheen veertien steden in vier weken tijd. Het was vooral een kennismakings-reis. Ik had niet de intentie om naar mijn weeshuis te gaan en mijn eerste familie op te zoeken. Toen we in China waren, hebben we dan toch besloten om mijn weeshuis op te zoeken en we liepen daarna ook enkele uren rond in mijn 'geboortestad'. Die enkele uren waren voor mij enorm waardevol. Voor het eerst had ik het gevoel personen te zien die op mijn leken, ik was dus geen 'alien'. Sinds deze reis heb ik mijn uiterlijk aanvaard en besef ik dat de normen en schoonheids-idealen in België relatief zijn. Ik zeg sindsdien ook vaker met trots dat ik Chinees ben.

RACISME IS IETS STRUCTUREEL, HET ZIT VERWEVEN IN ONZE SAMENLEVING EN DUS OOK IN ONS TAALGEBRUIK

Racisme komt voor in veel verschillende vormen, o.a. grapjes, opmerkingen en fysiek aangevallen worden. Alle vormen van racisme kwetsen. Helaas worden deze grapjes en opmerkingen nog vaak genormaliseerd in onze samenleving. Onlangs riep een meisje: "Kijk, een Chinees!" terwijl ze naar me wees en lachte. Zo'n momenten doen me terugdenken aan de periode dat ik als kind werd uitgelachen omwille van mijn Chinese etniciteit. Toen gebruikten ze ook 'Chinees' of 'Mongool' (link met Mongolië) als scheldwoord. Mijn etniciteit wordt met andere woorden gebruikt als scheldwoord. Het is hier ook een term om alle Aziaten te beschrijven. Ook het gebruik van begroetingen zoals 'ni hao', 'konnichiwa', het vooruit buigen met de handen tegen elkaar, de ogen met de vingers naar achter trekken ('spleetogen') en dan lachen, zijn vervelend en vermoeiend. Net zoals nageroepen worden met 'spleetoog', 'hondeneter', 'gele' (verwijzing naar de huidskleur), etc.

Door op te groeien in België had ik echt wel een afkeer ten aanzien van mijn Chinese etniciteit en daarom wou ik lang niets met China te maken hebben. Het was dan ook enorm vervelend wanneer vreemden (herhaaldelijk) aan je vroegen vanwaar je 'echt' bent. Ik vond het toen vervelend om 'China' te moeten antwoorden, omdat ik er niet mee geassocieerd wou worden. Nu vind ik zulke vragen nog steeds vervelend, maar eerder omdat ze aantonen dat je niet met België geassocieerd kan worden en dat je ook niet als Belg wordt gezien. De eerste keer dat iemand me Belg noemde om mij te beschrijven, was in China. In China ben ik Belg en in België ben ik Chinees. Ook de opmerking dat ik al goed Nederlands spreek, ben ik ondertussen wat beu. Vroeger voelde ik mij dan altijd genoodzaakt om te vermelden dat ik geadopteerd was, maar daar ben ik ondertussen gelukkig van afgestapt. Ik vraag toch ook niet aan random personen in welke gezinsvormen zij zijn grootgebracht, dus of ik nu geadopteerd ben of niet gaat hen

uiteindelijk niets aan (lacht). Als Oost-Aziaat word je ook snel in het Engels aangesproken. In principe is dat niet supererg in een geglobaliseerde wereld, maar als je in het Nederlands antwoordt en dan nog steeds in het Engels wordt aangesproken, is dat toch wel vervelend. Ik werd zelfs in het Engels aangesproken in een Nederlandstalige les. Het is vermoeiend en het kwetst.

Racisme omvat niet alleen de microagressies die door één individu worden uitgevoerd, het is iets structureel. Het is verweven in onze samenleving en dus ook in ons taalgebruik; taal is ontstaan in een specifieke context. Uitdrukkingen in het Algemeen Nederlands zoals ‘Spreek ik Chinees?’ of ‘Chinese vrijwilliger’, waarbij men tot op de dag van vandaag Chinezen 'othered' en aantoont dat Chinezen onverstaanbaar zijn en verplicht het vuile werk doen dat niemand wil doen zijn, zijn waardegeladen. Hierbij dus de oproep om te reflecteren over het taalgebruik dat we dagelijks gebruiken, ook al is het Algemeen Nederlands.

RACISME TEGENOVER AZIATEN HEEFT ALTIJD AL BESTAAN, MAAR COVID-19 MAAKTE HET WEL ZICHTBAARDER

In de beginperiode van Covid-19 behandelden personen mij alsof ik besmet was, alsof ik het virus was, desondanks ik niet recent naar China was gegaan. Ze wandelden in een boog om me heen, hielden hun sjaal voor hun mond wanneer ze mij voorbij wandelden (maar lieten deze wel hangen wanneer ze voorbij een hoestende, witte man wandelden) en de zitplaatsen in de bus of de trein naast mij bleven leeg. Racisme tegenover Aziaten heeft altijd bestaan, net zoals de aanwezigheid van sinofobie. Sinofobie is de haat of angst voor China, de Chinese personen, de Chinese diaspora en de Chinese culturen. In de praktijk wordt sinofobie zichtbaar in ongelijke machtsrelaties, discriminatie en racisme tegenover Chinezen. Covid-19 heeft racisme tegenover Chinezen en (Zuid)Oost-Aziaten zichtbaarder gemaakt. De stijging in incidenten tegenover deze bevolkingsgroepen valt te verklaren door enerzijds het (onderliggend) racisme dat al aanwezig was, als gevolg van hun koloniale geschiedenissen. Anderzijds de politieke en socio-economische strategieën die gemotiveerd worden door naties in het westen binnen een systeem van witte superioriteit. Het historisch contextualiseren van de ongelijke machtsposities tussen westerse naties, waaronder België, en China heeft me doen begrijpen waarom ik vandaag de dag nog steeds met racisme word geconfronteerd.

Binnen het anti-racismedebat zijn stemmen van Aziaten, en meer specifiek Aziatische vrouwen, veelal onzichtbaar. Deze onzichtbaarheid valt te verklaren door de 'model minority myth'. Dit concept is ontstaan in context van de Verenigde

Staten en stelt dat Aziatische bevolkingsgroepen in het westen, in vergelijking tot mede bevolkingsgroepen van kleur, zich het meest zouden aanpassen aan de standaarden van het systeem van witte superioriteit en daarom het ‘meest succesvol’ zouden zijn. Als gevolg hiervan zouden Aziaat-Amerikanen het meest toegang hebben tot dezelfde privileges die witte personen ervaren. Dit is een tactiek om personen van kleur onderling tegen elkaar te laten keren in plaats van dat ze zich tegen het systeem van witte superioriteit zouden keren. Deze mythe is gevaarlijk, omdat we alle Aziatische bevolkingsgroepen onder dezelfde noemer schuiven en we dus de heterogeniteit tussen Aziaten onderling vergeten, maar ook dat we de ervaringen van Aziaten als niet (even) belangrijk aanzien.

De beweging 'Black Lives Matter' en Covid-19 waren belangrijke actoren voor het aankaarten van racisme tegenover Aziaten in het westen. De beweging 'Stop Asian Hate' is voornamelijk in de Verenigde Staten actueel, maar is ook relevant voor het racisme tegenover Aziaten hier in Europa. Racisme is niet slechts iets dat zich afspeelt in de Verenigde Staten, het is ook aanwezig in België. Hier wil ik graag benadrukken dat bovengenoemde bewegingen niet alleen waardevol zijn voor zwarte of Aziatische personen, we moeten allemaal samen aan hetzelfde touw trekken als we racisme ooit uit de samenleving willen helpen.

Bovendien maken Aziatische vrouwen naast racisme ook seksisme mee. Neesha Patel(1) beschrijft dit als geracialiseerd seksisme. Het is dus niet louter racisme, maar een combinatie van beiden. Ook worden Aziatische vrouwen hyper-geseksualiseerd door het idee dat Aziatische vrouwen altijd toe-stemmen in de verlangens van de witte man. Dit idee heeft volgens Edward W. Said(2) een oorsprong in de interacties die tussen witte mannen en Aziatische vrouwen in het verleden, in de context van militaire troepen en prostitutie, plaatsvonden.

Op jonge leeftijd werd ik hier en daar wel eens geconfronteerd met geracialiseerd seksisme, maar hoe ouder ik werd, hoe frequenter het voorkwam. De hyperseksualisering van Aziatische vrouwen is misselijkmakend en vermoeiend. Wanneer je er dan al iets over durft zeggen, word je ook niet serieus genomen. Het wordt veelal weggelachen, zowel door mannen én vrouwen. Je moet juist blij zijn, want ‘het is als een compliment bedoeld’. Ook wanneer ik alleen met mijn papa ben, zie ik soms vreemden kijken naar mij alsof we een koppel zijn, gewoonweg een ziekmakend idee. Daarom maak ik mij zo weinig mogelijk op zodat ze doorhebben dat ik zijn dochter ben. Als ik alleen

(1) Patel, N. (2008). Racialized sexism in the lives of Asian American women. Benefiting by design: Women of color in feminist psychological research, 13(1), pp. 116-128.
(2) Said, E.W. (1978). Orientalism. New York: Pantheon Books.
(3) Zheng, R. (2016). Why yellow fever isn't flattering: A case against racial fetishes. Journal of the American philosophical association, 2(3), pp. 400-419.

wegga, probeer ik er wel voor te zorgen dat ik er verzorgd uitzie, want met vettig haar en een jogging aan krijg je snel de blik van ‘het is weer een buitenlander’.

Enkele jaren geleden schreef ik een paper over Aziatisch fetisjisme en 'yellow fever', wat mij ook veel kennis heeft bijgebracht over de dingen die ik wel ervoer, maar nog niet wist uit te drukken in woorden. Volgens Robin Zheng(3) kunnen we spreken over de 'sexual model minority myth'. Hierbij worden de eigenschappen van 'model minority' gekoppeld aan de reeds heersende seksuele stereotypen over Aziatische vrouwen.

IK VERKIES OM MEZELF TE BENOEMEN ALS 'SURVIVOR' EN NIET ALS SLACHTOFFER

Als ik de deur uitstap, heb ik het gevoel dat ik mentaal sterk genoeg moet zijn om geconfronteerd te worden met racisme, seksisme en geracialiseerd seksisme. Ik heb het ondertussen ‘aanvaard’, maar het is uitputtend. Velen onder ons hebben geleerd om direct na zulke racistische/seksistische incidenten terug om te schakelen naar 'happy thoughts', opnieuw dat overlevings-mechanisme. Hoe ouder ik word, hoe meer ik besef hoeveel energie deze veerkracht, die we onszelf hebben aangeleerd, van ons vraagt.

Het etiket ‘slachtoffer’ past niet bij mij, ondanks ik zo wel na het incident in Leuven* werd omschreven. Ik ben (gelukkig) nog niet overleden aan mijn confrontaties met racisme, seksisme of geracialiseerd seksisme, dus ik verkies om mezelf te benoemen als 'survivor' en niet als slachtoffer. Sinds mijn educatieve uitwisseling in de Verenigde Staten heb ik geleerd om 'survivor' te gebruiken, omdat deze veel meer empowerment omvat en dus emanciperend werkt. Je kijkt dan anders naar jezelf in de spiegel, want wat je denkt, wordt uiteindelijk ook je realiteit. Opnieuw, het taalgebruik dat we gebruiken is ontzettend belangrijk.

HET IS BELANGRIJK OM TE WETEN DAT JE NIET ABNORMAAL OF MINDERWAARDIG BENT ALS JE AFWIJKT VAN DE NORM

Iedere omgeving heeft diens eigen normen en dat is oké. Hoe verloren ik mij voelde in België, zo voelde ik mij thuiskomen in mijn geboortestad. Voor het eerst had ik het gevoel dat ik als gelijkwaardig werd aanzien wanneer ik op straat liep. Ik werd niet aangestaard als in ‘ga terug naar je land'. Zeker in tijden van Covid-19 is dat dagelijkse kost.

Racisme doet altijd pijn. Je kan verschillende emoties ervaren, van boos tot verdrietig. Toen ik in 2017 terugkwam in België na mijn zoektocht naar mijn eerste familie, kon ik niet wennen aan het idee

*Joyce en haar vriend kregen vorig jaar te maken met expliciet racisme toen zij een boekenwinkel binnenstapten. De politie van Leuven startte een onderzoek naar het incident

opnieuw volledig de enige persoon van kleur te zijn in mijn omgeving. Daarom zocht ik bewust personen van kleur op door o.a. naar (B)POC-veilige events te gaan (Black People and People of Color). Aan personen die dit zelf ervaren, moet je niets uitleggen of jezelf verantwoorden. Je begrijpt elkaar zonder al te veel woorden.

Nu besef ik dat je niet abnormaal of minderwaardig bent als je afwijkt van de norm. Focus op de relatie die je met jezelf hebt, want dat is de langste relatie die je ooit met iemand zal hebben. Focus dus niet te zeer op het nastreven van de norm en heb jezelf lief. Je bent wie je bent en je hoeft daar niets aan te veranderen, niet voor eender welke norm. Schoonheid is relatief. De enige schoonheid die overal hetzelfde is, is hoe je jezelf en de personen rondom je behandelt.

Dank aan
Naomi, Sonda, Tomas, Jasmine en Joyce
om hun verhaal te delen en hierdoor
bewustzijn te creëren over racisme bij
geadopteerden.

Heb je vragen?

Neem contact op met Steunpunt Adoptie
via nazorg@steunpuntadoptie.be
of praat erover met een a-buddy
via a-buddy.be

Copyright 2021
Steunpunt Adoptie vzw